

RAPPORT for 2018

"Sammen om fortellingen"

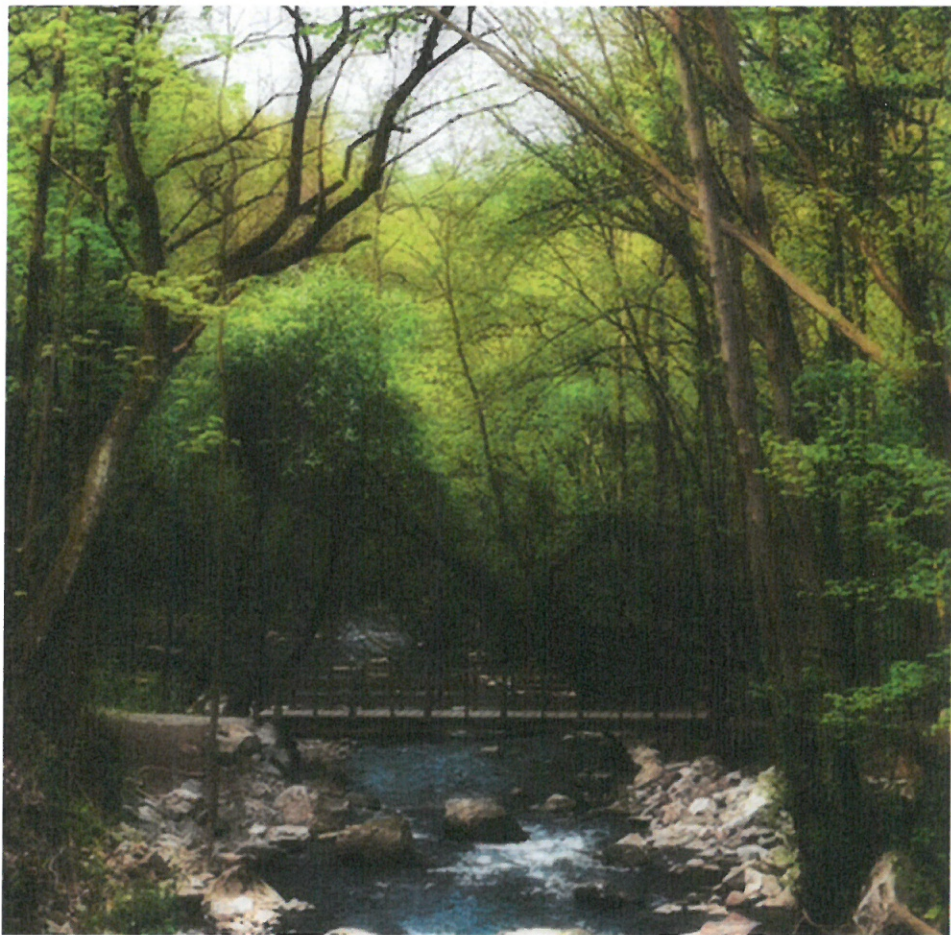

Foto: Anita Nilsen

Samfunnsrolle, makt og ansvar 2018-2020

Vest-Agder-museet IKS, 23.05.2019

Kort oppsummering

Prosjektet *Sammen om fortellingen, lokalt og internasjonalt* startet opp i 2018, men hovedtyngden av arbeidet ligger i 2019 og 2020. Målet med prosjektet er å arbeide videre med to aspekter som vi tidligere ikke har utforsket i særlig grad, og som vi ser har stor overføringsverdi til andre museer:

- 1) Implementering og integrering av samfunnsrollen i daglig drift og annet arbeid i museet.
- 2) målrettet tilnærming til samfunnsrollearbeid internasjonalt.

I sistnevnte inngår nettverksbyggingen og utarbeidelsen av et større internasjonalt samarbeidsprosjekt. Det er dette som har fått mest oppmerksomhet i 2018.

Bakgrunn og problemstillinger

Som det fremgår av prosjektbeskrivelsen tar prosjektet utgangspunktet i *makt* og *ansvar* som sentrale begrep for dagens museer. Institusjonene og deres ansatte har både makt og ansvar til å forvalte viktige deler av historien i kraft av sitt samfunnsoppdrag. Museene har en unik status og en tillit i befolkningen som gir dem tilgang til å tolke og bruke personlige vitnesbyrd og kilder. Denne tilliten blir vanligvis ivaretatt ved å sørge for at institusjonsinterne tradisjoner og regler blir fulgt, og at de ansatte har den faglige kunnskapen og de sosiale ferdighetene som arbeidet krever. Makt og ansvar står her i et symmetrisk forhold: Jo større makt, desto større er det faglige og moralske ansvaret for å forvalte makten til samfunnets beste.

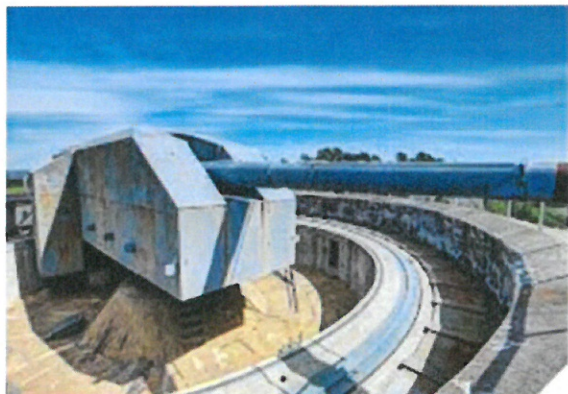
Omfanget av museenes makt, hva man vinner eller mister når man gir avkall på makt ved å involvere og inkludere eksterne i sitt arbeid og hvilke konsekvenser dette har for museenes ansvar for å oppfylle samfunnsoppdraget og historiefortellingen, er viktige spørsmål som har fått mer oppmerksomhet de siste årene. Begrepene inkludering og medvirkning henspiller her på en større grad av involvering av samfunnet rundt i museets arbeid.

Det er dette vil vi undersøke nærmere, på lokalt og internasjonalt plan: Hvordan kan vi involvere og inkludere konkret? Hvor langt kan vi strekke oss før vi forlater vår kjente komfortsone? Og hvordan kan vi innarbeide og forankre en ny grad av involvering i hele organisasjonen?

Gjennomføring og metode

Den opprinnelige prosjektbeskrivelsen har blitt justert i henhold til tildelingsbrevet datert oktober 2018. Videreutviklingen av nettsiden museumsandsociety.com nedprioriteres til fordel av direkte nettverksbygging med museer i andre land. Videre satser vi sterkere på å prøve ut og forankre nye arbeidsmåter knyttet til involvering av ulike grupper fra lokalbefolkningen direkte i arbeidet med våre lokalhistoriske utstillinger, fremfor å gjøre det mer generelt i hele museet. Det er tre lokalhistoriske utstillinger totalt, ved avdelinger i tre ulike regioner (Kristiansand kanonmuseum, Flekkefjord museum og Mandal museum). Ved hver avdeling vil flere ansatte involveres i arbeidet, og målet er å treffe og involvere et bredt publikum. Et revidert budsjett som er tilpasset de tildelte midler er vedlagt.

1. Implementering og integrering av samfunnsrollen i arbeidet med de lokalhistoriske utstillingene ved tre av museets avdelinger

I 2018 startet vi et involveringsprosjekt ved Kristiansand kanonmuseum, som åpner en ny lokalhistorisk utstilling i et militærhistorisk anlegg fra andre verdenskrig. Kanonmuseet har tidligere ikke arbeidet med involvering av lokalbefolkningen i formidlingen. Museet formidler tradisjonelle, militærhistoriske perspektiver med utgangspunkt i stedets militære kulturminner og gjenstander. Det var derfor av særlig interesse å involvere lokal ungdom i arbeidet med å se Møvik fort og kanonmuseet med nye blikk. En slik tilnærming til formidling var et stort og nytt steg for denne avdelingen. I 2018 ble første planer for å kunne teste ut samarbeidet med den lokale skolen lagt. Hele prosjektet vil være en utprøving av hvordan vi kan stille museets kompetanse og anlegget vi forvalter til disposisjon på en slik måte at ungdommer får en egen tilgang til museet og får anledning til å formidle det på sin egen måte til jevnaldrende. Prosjektbeskrivelsen som senere ble sendt skolen, er vedlagt.

I tillegg har vi startet opp samarbeidet med Universitetet i Agder om å følge involveringsprosjektet også fra et overordnet perspektiv. Et felles forskningsprosjekt vil forsøke å svare på hvordan kulturminner som museer forvalter, kan brukes for å støtte opp under identitetsdannelse og stedstilknytting, og her vil vi orientere oss på den internasjonale tilnærmingen som faller under begrepet *participatory governance*.

I 2018 ble det inngått en muntlig intensjonsavtale mellom prosjektlederen ved Vest-Agder-museet og en forsker ved Institutt for sosiologi og sosialt arbeid ved Universitetet i Agder.

2. Måltrettet tilnærming til samfunnsrollearbeid internasjonalt

IDENTITY

on the line

SUPPORT TO EUROPEAN COOPERATION PROJECTS 2019

Call for Proposals EACEA 34/2018

Hovedfokuset vårt var i 2018 på nettverksbygging og søknadsskriving. I desember ble det sendt en søknad om et fireårig *large-scale cooperation project* med tittelen "Identity on the Line. Museal facilitation of sensitive cultural heritage as a groundwork for better integration in Europe" til Creative Europe. Søknaden er sendt fra Vest-Agder-museet, som vil fungere som Lead Partner, og med oss har vi fått seks andre museer og to universiteter fra syv europeiske land.

Vi har ikke søkt penger til den internasjonale søknaden fra Kulturrådet, men presenterer i det følgende prosjektet mer grundig, siden det er et eksempel på ringvirkninger vi tror vi kan oppnå med utvidet internasjonal nettverksbygging. Fokuset her er et samarbeid på tvers av landene, som alle vil koordinere og samkjøre sine metoder og sammen ta i bruk og utprøve nye fagfelt og teorier. Kunnskapen om arbeidet med samfunnsrollen i europeisk sammenheng – resultater, effekter av metoder og teorier m.m. – vil tilføre refleksjonen omkring museenes samfunnsrolle en ny dimensjon, også lokalt. Ulike politiske, kulturelle, institusjonelle og sosiale rammer i de andre landene fører til nye forskningsspørsmål og tillater et nytt blikk på det innsamlede materialet som da vil bestå av personlige beretninger fra migranter og deres etterkommere fra syv europeiske land.

Følgende land og museer/universiteter har vi vært i kontakt med så langt: Knud Rasmussens Hus i Danmark, Ajtte – Fjäll- och Samemuseum i Sverige, The Museum of Middle Pomerania i Polen, University of Vilnius i Litauen, National Museum of Contemporary History i Slovenia, Ethnographic Museum of Istria i Kroatia og Universitetet i Agder.

Som vedlagte prosjektbeskrivelse viser i detalj, går det planlagte prosjektet ut på følgende:

I "Identity on the Line" vil seks kulturhistoriske museer og to universiteter fra syv europeiske land jobbe sammen for å undersøke langtidskonsekvensene av ulike migrasjonsprosesser. Hvert museum vil ta for seg en migrasjonsprosess som har funnet sted i landet i løpet av de siste 100 årene og samle inn og formidle personlige beretninger fra de involverte selv – flyktninger og andre mennesker i forflytning, utkommandert eller frivillig – samt deres barn og barnebarn. Beretningene skal så settes i en historisk nasjonal og europeisk sammenheng, sistnevnte ved å vise til de migrasjonsprosessene i landene til de andre prosjektpartnere. Målet er å oppdage og videreformidle likhetstrekk mellom migrantene og konsekvensene av migrasjonsprosessene for deres etterkommere, uavhengig av tid og sted. Dermed håper vi også å støtte opp under en følelse av fellesskap mellom europeerne og en større forståelse for dagens migrasjonsprosesser.

Samarbeid på tvers av grenser, sirkulasjonen av kulturarbeidere og profesjonelle museumsansatte samt bred kunnskapsoverføring står i fokus i prosjektet. Partnerne vil bruke de samme metodene for innsamling og formidling av de personlige beretningene og diskutere seg imellom hvilken ny kunnskap fra hvilke nye fagfelt som kan bidra til å løse utfordringer vi kommer over. Denne kunnskapen vil så bli innhentet for å gjøre vårt arbeid mer profesjonelt og mer tverrfaglig.

Hovedfunnene vil bli oppsummert og brukt i en felles vandreutstilling med utvalgte gjenstander som skal turnere i Europa. I tillegg vil vi gjøre resultatene tilgjengelige som digitale pakker som kan lastes ned gratis med tilrettelagte skoleopplegg som er tilpasset utvalgte klassetrinn. Samarbeidsformen legger opp til en stor grad av samhandling og gjensidig innflytelse mellom partnerne og andre profesjonelle samt en direkte overføring av den nye kunnskapen til andre.

Totalt vil vi gjennomføre åtte aktiviteter, hvorav tre (markedsføring av prosjektet, kontroll og evaluering) vil foregå kontinuerlig i hele fireårsperioden. De andre fem er tenkt mer avgrenset, selv om flere av dem vil foregå samtidig:

1. Tett samarbeid med lokalbefolkningen, inkludering og involvering i arbeidet med utstillingen.
Stikkord: *participatory governance*
2. Trening og videreutdanning av museumsansatte gjennom workshops og publikasjoner
3. Bruk av museenes kulturminner
4. Felles vandreutstilling som skal på turné i Europa, supplert av digitale pakker som kan nedlastes ved behov
5. Utvikling og distribuering av skoleopplegg

Oppsummering av resultater i 2018

I 2018 har vi fokusert på utarbeidelsen av et internasjonalt samarbeidsprosjekt, inkludert nettverksbygging med seks museer og to universiteter i syv europeiske land i forkant av søknadsskrivingen. I dette prosjektet står inkludering og involvering av lokalbefolkningen i alle syv landene sentralt. Dersom prosjektet får tildelt midler, får vi en unik mulighet til å sammenligne arbeidsmetoder, og å komme frem til nye arbeidsmåter sammen med våre partnere. Disse kan så forankres internt, ikke bare hos oss, men også andre museer i Norge og Europa. Svar på søknaden forventes i løpet av juni 2019.

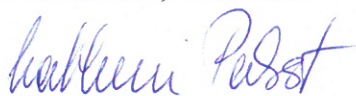
Vi er også godt i gang med implementering og integrering av samfunnsrollen i daglig drift og annet arbeid i forbindelse med den første av tre nye lokalhistoriske utstillinger ved tre avdelinger i Vest-Agder-museet. Det første involveringsprosjektet vil gjennomføres ved Kristiansand kanonmuseum. Kontakt med en lokal skole er etablert og prosjektbeskrivelsen utarbeidet.

Regnskap og bruk av tildelte midler

Vi viser til skriftlig aksept for å overføre den største delen av de tildelte midlene for 2018 (NOK 800 000) til en disposisjonsfond for bruk i 2019 og 2020. I henhold til rapporteringskrav og telefonsamtale med Tove Veiåker sendes ikke revisorgodkjent regnskap på nåværende tidspunkt. Vi viser til vedlagt revidert arbeidsbudsjett for bruk av midler for 2018.

Vi takker for tilskuddet i 2018 og ser frem til å jobbe videre med prosjektet i inneværende og neste år.

Kristiansand, 23.05.2019

Kathrin Pabst

Prosjektleder

Vedlegg:

Justert budsjett

Prosjektbeskrivelse Kristiansand kanonmuseum

Søknad sendt til Creative Europe "Identity on the Line"